

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Megszűnnek a jogakadémiák?!

Miskos István, Szombathely helyettes polgármestere, a minap Budapesten járt s a városi iskolák ügyében tisztelgett Nárai Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkáránál. A helyettes polgármester beszélgetés közben arra kérte az államtitkárt, hogy egyetemet kapjon Szombathelyre.

— Kenyérgyár és bolgár kertészet kellene az önök városának! — mondta az államtitkár.

— Hát akkor legalább jogakadémiát! — válaszolt a polgármester.

— Erről ne is beszéljünk — volt az államtitkár válasza — mert az egyetemek felállításával megszűnnek a jogakadémiák.

Ez az utolsó mondat minket is érdekel. Még csak az kellene, Nem elég, hogy egyetemet nem kapunk, hanem még ráadásul elvennék eddigi kintű jogakadémiánkat. Most itt a legfőbb ideje, hogy minden hatóság, város és vármegye indítsa meg a maga akcióját.

Apponyi.

Apponyi beszédje után a lapok mind nagy örömmel írják, hogy Apponyi megtalálta önmagát. Olyan nagyszabású, tartalmilag és alakilag egyaránt kiváló beszédet mondott, amellyel tiszteletre kényszerítette a hatalmas kormánypártot, az egész ellenzéket pedig valósággal elragadta. Kossuth-párt, néppárt, Justh-párt egyaránt lelkesedve tapsolt a leg-

nagyobb élő magyar politikai szónoknak s olyan szeretettel ünnepelték a volt koalíció megmaradt töredékei, mintha...

Mintha sohasem igyekeztek volna alóla kirántani a gyékényt. Mintha Tornyára sohasem gyülekeztek volna össze csak azért, hogy a «klerikális» Apponyi ellen frontot csináljanak a «liberális» Justh bölcs vezetése alatt. Mintha mindig olyan bölcsen meghajoltak volna Apponyi óriási szellemi fölénye előtt, mint tegnapelőtt...

Pedig Apponyi ugyanaz, aki volt egy éve miniszter korában s aki volt öt éve, mikor szintén az ellenzéken volt. Neki nem kellett magát megtalálnia. De igenis a volt koalíció találta meg újra szellemi vezérét, Apponyit.

Csak egy kissé későn találta meg, ennyi az egész.

Van Apponyi beszédjében egy pont, a vége, a csattanója, melyben gyönyörűen mutat rá arra, hogy ha a jelen diadalának hangosan örvendez is a kormánypárt, a jövő a mérsékelt haladó nemzeti irányé. Ez a megkapóan önérzetes, minden csüggedőt telvillanyozó befejezés kell, hogy gondolkodóba ejtsen mindenkét a jobb és baloldalon egyaránt.

Ismeretes, hogy a mérsékelt, de következetes és folytonos nemzeti haladás irányát senki sem követte kitartóbban és következetesebben Apponyinál. Ellenfelei következetlenséggel vádolják s ha abban keressük a következetességet, hogy valaki

makacs kitarással ragaszkodik valamely pártcímhez, hát akkor van is ennek a vádnak alapja, mert hiszen Apponyit látjuk már a konzervatív pártban, a mérsékelt ellenzéken, a nemzeti pártban, a szabadelvűpártban, az egységes függetlenségi pártban és a Kossuth-pártban. Csakhogy nem a név itt a lényeg. Bármelyik pártelnevezés gyűjtő fogalma alatt is látjuk Apponyit, ő mindig ugyanaz, a nemzeti irányu haladás rendületlen bajnoka. És nem csupán ő maradt következetes önmagához, hanem eszméinek osztályosává, követőjévé tudta tenni azt a pártot is, melyhez tartozott. Nem Apponyi alkalmazkodott a pártjaihoz, hanem mindenkor az illető párt alkalmazkodott Apponyihoz.

Beszéljünk a Széll-féle szabadelvűpárttról, melyet Apponyi tudott kimozdítani megrozsdásodott téllenségéből? Hiszen az a híres kilences bizottság, melynek programja még a mai kormány katonai programjának is netovábbja, Apponyi befolyása alatt, az ő serkentésére ült össze és fogott munkájához. Szóljunk a függetlenségipárttról, a másik szélsőségről, melyet a merev tagadás hiábavaló politikájától Apponyi hódított el a komoly alkotások terére és tett kormányképesé? Egyik helyen felserkentette az alvókat, másik helyen reális munkára bírta az ébren álmódzókat és mindég a nemzet lelkes támogatása mellett és mindig anél-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A billiárd.

— Franciából. —

A katonák két napon keresztül teljes felszereléssel álltak a tűzvonalban a zuhogó esőben. Most pedig már bárom óra hosszat lábhoz eresztett fegyverrel várakoztak a sáros országuton.

Sokan közülök támolyogva dőnek egymásnak, némelyik az előtte álló borujára hajítja a fejét s elbóbiskol. Arcuk fakó és kimerült. Éhség, nélkülözés látszik róla. De hát miért így állani. Mi történik?

Az első sor ágyui mintha megszimatoznak valamit. A mitrailleuse-ök védett helyükről tekintenek a távolba. Valami lesz, de mért nem vezénylik tűzbe a csapatot?

Pedig a löhadiszállás nincs messze, már ide érhetett volna a parancs. Abban a XIII. Lajos-korabeli, ríkió, vöröstetejű kastélyban állomásoznak a hatalmasok, a mely ide látszik a bokrok között. Fejedelmi szállás, méltó keret egy francia tábornagy számára. A kölépcsők mindkét oldalán buja pázsit terül el, tavában hattyuk uszkálnak. Jobbról lugasok látszanak, a kínai pavilonból egy páva éles kiáltását hallani. A tulajdonos családjával együtt elmene-kült, de a háboru borzalmairól e kastély mit sem látszik megérezni. A lovak zabot ropogtatnak az óiban, itt-ott egy-egy tisztiszoiga lát-

szik, s amott messzebb békésen gereblyéztet egy öreg kertész.

Az ebédlőben terített asztal áll, kissé gyűrött abrosszal, üres és félig telt palackokkal. Látszik, hogy csak most fejezték be a lakomát. A szomszéd teremből ide hallani még a férfiak lármáját, pohárcsengést és billiárdgolyók összeverődését.

A tábornagy éppen egy játszába kezdett s a hadsereg várhatja a parancsot. Hiszen csak nem hagyhatja félbe a játékot? Ezt csak igazán nem kívánhatja tőle ember. A nagy harcoknak ez a gvenge oldala. A billiárd. Ott áll, a dákóval kezében csillogó egyenruhában, mel-lén sok sok érdemrenddel. Az arca vörös a bőséges lakomáról és a bortól. A szeme csillog. Adjutánsai tisztelettel tekintenek reá. Mily mások ezek, itt bent, ragyogó, tiszta öltözetükben, mint azok a rongyosok, kiéhezettek, halálra fáradtak, odakünt.

A tábornagy egy kis köpcös termetű, de kitűnően billiárdozó vezérkari kapitánnyal játszott. A lönökke iránt érzett tisztelet arra kész teti, hogy ne nyerjen, de veszténi sem szabad úgy, hogy az föltűnő legyen. Vigyáz. A tábornoknak tizenöt pointje van már, neki tiz. Ha tovább így folytatja, szép előmenetel várhat reá. A hadseregnél is megbecsülik a tapintatos embereket.

A tekék ide-oda gurulnak, összeverődnek, meg szétválnak újra. Az egész katonatársaság a billiárdasztal köré vonul. De egyszerre mély dördülés hallatszik, s vörös fény cikázik az égen egy pillanatra. Mindenki ijedten néz szé-

jel. Csak a tábornagy nem lát, nem hall semmit; ő éppen mesteri löké-re készül.

Újra dörrenés, aztán ismét, meg újra. Az ágyulövések követik egymást, egymás nyakára hágnak. A hadsegédek suttognak. Ezek a poroszok hát mégis megkezdik a támadást?

— Támadjanak, ha nekik tetszik — mormogja a tábornagy és megkértezza a dákót. — Most ön következik, kapitány.

A láрма egyre hevesebb lesz. Most már a mitrailleuse-ök is beleszólanak s puskaropogás vegyül a zajba. Vérvörös gőz szalad végig a pázsiton, az egész park lángban látszik uszni. A lovak nyugtalankodni kezdenek az ólakban s a pávák rémülten sikoltanak. Lovas staféták érkeznek a löhadiszállásra s kérdésekkel ostromolják a tábornagyot.

De azt nem szabad játszma közben zavarni. S egyre hangzik:

— Őa van soror, kapitányom!

A kapitány elveszti a fejét. Még fiatal. Zavarában pompásan lök, csaknem megnyeri a játszmat. A tábornagy homlokán kidudorodnak az erek. E pillanatban száguldó ló vágat az udvarba s összerogy a lépcsőaljban.

— Tábornagy! Tábornagy!

A tábornagy vérvörös arccal megy az ablakhoz.

— Hé! Mi történik itt? Hol van az őrszem?

— Tábornagy ur, kérem!

— Jó, jó. Azonnal. Az ördögbe! Hát mir a parancsot se tudjátok bevárni? Dühösen becsapja az ablakot.

kül, hogy — sajnos — odafönt megértették volna.

Apponyi mindig a nemzet szivéből beszélt és a nemzet javára cselekedett. S ha valamikor igazságosan írják meg e kor történetét, föl fogják jegyezni zavaros küzdelmeinkről, hogy volt a nemzetnek egy fia, aki mindenkor tisztán látva a kivezető egyenes utat, de akit csak egy-egy pillanatra értettek meg azok is, akiknek első sorban kellett volna őt megérteniök: — és ez a tisztán látó magyar Apponyi Albert volt.

*

A miniszterelnök a királynál. Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap délután fél 3 órakor Bécsbe s onnan azonnal Jschibe utazott, hova reggel érkezik meg. A miniszterelnök ő felségének a válaszfelirat elfogadásáról, a politikai helyzetről és a horvát bán lemondásáról tesz jelentést. A miniszterelnök még a holnapi nap folyamán visszautazik Budapestre.

Tisza István Ugrán. Tisza István gróf vasárnap Ugrára utazik s Böllönyi József munkapárti jelölt mellett beszédet fog mondani.

A többes mandátumok. A kettős mandátumok közül megürült kerületek leg többjének sorsa el van már döntve. Versecen: Karácsonyi Lajos honvédelmi államtitkár, Szabadbárádon: gróf Niczky, Kőrmöcbányán: Werner Gyula, Márosvásárhelyen: Székely Aladár, Iglón: Nosz Gyula, Miskolcon: Görgey László lép föl. Még csak Zselénszky Mihály nem döntött a felől, hogy Szarvast tartja-e meg, vagy Liptószentmiklóst. Ma úgy áll a helyzet, hogy Zselénszky Mihály a szarvasi mandátumról mond le s ez esetben a munkapárt Szarvason Kozma Andort lépteti föl.

Renegátok sorsa. A politikai élet érdekesen disztintívál azok felé, akik pártállást változtatnak. Aki a kormánypartból az ellenzék padjaira megy át, az »hazafi«, aki ellenzékiből kormánypartira lesz, az »renegát«. A nem-

Várni? Hiszen a szegény fiúk napok óta nem is tesznek mást. Csak várnak. Az eső, a szél, a golyók zápora arcukba csap. Lőporfüst fojtogatja őket. Ott állnak puskával a kezükben, a nélkül, hogy tudnák miért. Várják a parancsot, a parancsot, a mely egyre késik, nem jön. De a meghaláshoz nem kell parancs. Tizes sorokban hullanak az emberek a bokrok között, egész közel a kivilágított, fényes kastélyhoz. Az elesetteket, a hullákat is szétépik a robbanó lövegek s patakokban folyik el büntetlenül a francia vér.

A biliárd szobában is nagy és heves a küzdelem. A levegő tele van feszültséggel.

A tábornagy előnyben van egy küssé, a kis kapitány tudós számitással védekezik.

Tizenhét, tizennyolc, tizenkilenc!

Alig van idő a feljegyzésre, oly gyorsan követi egyik lökés a másikat. S a csatazaj is egyre közelebb jön. A tábornagnak már csak egy pointot kell csinálnia. Eppen most pattan szét egy löveg a tő közepén. Egy hattyu hófehér szárnya pirosra vált, ide látni, a mint kínos vergődéssel uszik a part felé. Aztán még egy ág ulóvész. Utána csend. Csak az eső szital a falevelek között. Odakünn tompa dűbörgés, egyre távolabb. Mintha az átázott utakon a nyáj futna menhelyet keresni. Pedig csak a hadsereg menekül. De a tábornagy, bent, a jó meleg szobában megnyerte a játszmát az ambiciózus kis kapitány ellenében.

zeti munkapárt megalakulásakor négy ilyen renegát akadt. Négyen léptek be a munkapártba s bizony közülök csak egy jutott be a képviselőházba: Burgyán Aladár. A többi három: Eötvös Károly, bíró Thorotzkay Viktor és Hentz Károly, úgy látszik hiába lépett át mert az általános választások alkalmával nem sikerült a Háza bejutnia. A mai napig élt bennük a remény, hogy a kettős és hármas mandátumok valamelyikét megkaphatják. A nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottsága azonban úgy döntött, hogy a »renegátok« továbbra is ki maradnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 22.

A nagy viharok utáni nagy csend jellemezte a képviselőház mai ülést. Mert szinte viharszámba ment az a lelkesedés, amellyel úgy a többség, mint az ellenzék tegnap a maga szónokait részesítette.

Berzeviczy Albert elnökölt a mai ülésen, amely negyed tizenegy órakor kezdődött közepes érdeklődés mellett. A miniszterek közül az ülés kezdetén egyedül Lukács László pénzügyminiszter van jelen.

Az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása után, Ghillány Imre, a IX. bíráló bizottság tagja tette le az esküt s ezután a válaszfelirat záróbeszédeire tértek át. Az első szónok

Batthyányi Tivadar gróf: A miniszterelnök tegnapi beszédére reflektál és cáfolja a miniszterelnök azon állítását, hogy csak a 67 es alap az, amelyre a korona és a nemzet közötti egyetértés felépíthető. A miniszterelnöknek a múlt országgyűlés feloszlásáról mondott védőbeszéde őt nem elégitette ki. A gazdasági közöséggel szemben a gazdasági önállóság híve. A legnagyobb aggodalommal néz a kormány jövő szociálpolitikai működése elé. A miniszterelnöknek a választói jogról tett kijelentése őt korántsem nyugtatja meg, mert a megvalósítás időpontjára nézve semmi biztosítékot nem nyújt. (Ugy van! — a Justh pártan). A néppárt szónoka kifogásolja, hogy ő nem kívánja a katolikus autonómiát. Erre vonatkozólag kijelenti, hogy híve az autonómiának. (Eljenzés a néppártan). Dicséri Bánffy Dezső határozati javaslatát és minden pontban magáév teszi a kisgazdák javaslatát is. Ezután Tiszának a nemzetiség kérdésben mondott beszédére reflektál. Sehhol a világon nincs a nemzetiségeknek annyi joguk mint nálunk, de azért az állandó béke kedvéért, Magyarország érdekeinek csorbítása nélkül, hajlandó a nemzetiségiöknek némi engedményeket adni.

Slezák Lajos folytonosan közbeszél.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat hogy folytonos közbeszólásával ne zavarja a szónokot. (Zaj).

Batthyány Tivadar gróf: Tiszteli másnak a meggyőződését, de saját meggyőződését nem fogja közbeszólások miatt megváltoztatni. (Helyeslés a Justh-pártan) Folytatólag polemizál Tisza beszédével és veszedelmesnek mondja a federalisztikus törekvéseket, amelyeket csak egy népparlament tudna ellensúlyozni Ausztriával szemben. (Helyeslés a Justh-pártan) A nemzet politikai függetlenségét csak a gazdasági függetlensége árán lehet elérni. Kéri a javaslat elfogadását. (Eljenzés és taps a Justh-pártan).

Következnek **Rakovszky** Béla záróbeszéde. Rakovszky azonban nincs jelen és azért áttérnek a szavazásra. A Ház nagy többséggel Láng Lajos előadói javaslatát egy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Az indemnitás.

A Ház ezután áttér az 1910. évi költségvetési felhatalmazás tárgyalására. A javaslatot **Hegedüs** Loránd, a pénzügyi bizottság előadója ismerteti. A kormány az 1910-ik év már eltel-

és még hátralevő felére, tehát teljes tizenkét hónapra kéri az indemnítást, az 1909-ik évi költségvetés keretében.

Az előadói beszéd után, az elnök öt perc szünetet rendel el.

Szünet után:

Az elnöki széklet **Kabos** Ferenc foglalja el.

Az indemnítási javaslatához **Tüdös** János szól elsőnek. A javaslatot sem ő, sem a pártja nem fogadják el, mert a kormány iránt bizalmatlansággal viseltetnek. A törvényen kívüli állapotért a jelenlegi kormányra hárítja a felelősséget, azért, mert ex-lexben oszlatta fel a Házat, ahelyett, hogy lemondott volna, vagy pedig azonnal feloszlatta volna a Házat. (Ugy van! — a Justh pártan). Az akkori többség a választás céljaira megadta volna az indemnítást.

Tüdös beszéde után Czenk szólalt fel.

Az ülés egynegyed 3 órakor ért véget.

Az osztrák sajtó

Khuen beszédéről.

Bécsi tudósítás szerint a sajtó így ír a magyar miniszterelnök tegnapi nagy beszédéről:

A »*Neue Freue Presse*« írja: A miniszterelnök beszéde nem tartalmaz határozatlanságokat a kormány szándékaira nézve. Nem kacérkodik a radikálisabb pártok programjával és népszerű agitációval, nem tesz rejtett célzásokat a kormány és kormánypartnak az ellenzékkel való belső szimpátiájára. Amit Khuen a közös hadsereg magyar részének kifejlesztéséről mondott, az a megtestült józan ész szava volt. A legegyszerűbb igazságok ezek és mégis a miniszterelnök szájából úgy hangzanak most, mintha soha ezelőtt nem hallottuk volna. Ugyanez az egyszerűsége és józansága a felfogásnak nyilvánul meg a bankkérdésről szóló passzusban. A legképzettebb bankpolitikus sem jelölhette volna meg világosabban a bankpolitika céljait, mint Khuen. A beszédében tartalmazott igazságok sok agrémet és hagyományos képzelgést döntöttek meg. Ha ma a magyar nép nagy többsége nem Khuen mellett állana, akkor az ellenzék Khuen beszédének az Ausztria és Magyarország közti közjogi viszonyra, a hadsereg kérdésére és a bankkérdésre vonatkozó fejtegetéseit nem fogadná ily szóltanul.

A »*Fremdenblatt*« írja: Khuen a választási csata után a szócstatát is megnyerte. Kíméletlenül döntötte meg azokat a jelszavakat, amelyeket eddig oly veszélyeseknek tartottak. Kétkedni lehet abban, hogy vajjon a választók többsége az újonnan alakított kormánypart mellett volt-e, bizonyos azonban, hogy a választók a koalíció ellen döntöttek, a klauzulákkal ellátott függetlenségi theoriát és a fenntartással üzt 67 es politika ellen. Khuen politikájáról el kell ismereni, hogy az igazságot tükrözi vissza.

A »*Zeit*« írja: Gróf Khuen-Héderváry tegnap mint szónok nagy sikert aratott. E parlamenti sikert politikai győzelem előzte meg az új választások alkalmával. Ha a magyar ellenzék rémmeseket is terjeszt erről a választásról, józan észrel nem lehet abban kételkedni, hogy az ország hangulata az új választásokban hű kifejezést nyert. Azért azonban egyáltalában nincs okunk Khuen grófért lelkesednünk. Hiszen nem a mi kedvünkért híve a kiegyezésnek, hanem mert úgy látja, hogy Deák műve a legjobban és legbiztosabban védi meg Magyarország érdekeit. Magyarország összes tapasztalt közigazdái és politikusai a bankközösség mellett voltak, de kimondani egyik sem merte, különösen nem oly mesterkéletlen világozással és precíz nyíltsággal, mint tegnap Khuen gróf. Kevésbé kielégítő az a tartózkodás, amellyel a választói reformról nyilatkozott. De ez a magyar politikának belső

ügye, amelyhez nekünk osztrákoknak alijában véve kevés közünk van. Számunkra a legnagyobb fontosságú az, hogy immár a teljesen konszolidált magyar viszonyokkal számolhatunk és hogy a Lajthán tul oly kormány és oly többség vezeti az ügyeket, amely strikte ragaszkodik az 1867. évi bázishoz.

Nem kell a népkönyvtár.

Tudatlan a nép.

Nagy fontosságú missiót vállalt magára a *Szigligeti Társaság és Bihar megyei Magyar Közművelődési Egyesület*, mikor elhatározta, hogy Bihar megye népének alkalmat ad az önművelődésre s kezébe adja eszközül a népkönyvtárat. E határozatnak végrehajtásához nagy apparátussal fogott hozzá a két kulturegyesület. A vezetők megvoltak győződve róla, hogy mindenütt lelkesedéssel fogadják az eszmét. Ezeknek a kultur egyesületeknek mindenestre elismerésre méltó tervük volt a népkönyvtárak felállítása, azonban egy nagy hibát követek el, megfedkeztek róla, hogy Bihar megyében a kultura még nincs azon a fokon, hogy a népkönyvtárak ideje elérkezett volna.

A két kulturegyesület kibontott lobogóval indult el hódító útjára.

Népkönyvtárakat akartak adni és megkérték a főlzolgabirák véleményét. A legtöbb főlzolgabiró félre téve mindent, hallani sem akar a népkönyvtárról.

— Iskolát kérünk, hisz nem tud írni olvasni a nép, minek ennek a könyvtár.

Igy beszélnek és jogosan a főlzolgabirók.

Vannak helyek, ahol már van könyvtár, de mi ez a vármegye többi részéhez képest.

Hogy mily siralmas kulturális állapotok uralkodnak a megyében, annak legfényesebb bizonyítéka az a kimutatás, amit most terjesztettek be a főlzolgabirák az alispánhoz. E kimutatás szerint a szalárdi járásban nincs szükség könyvtárra: Tataros, Kistótfalu, Nadántelek, Górbesd, Csujafalva, Kövesegyháza, Siterdőly, Szarkó, Kisalmás községekben.

A vaskóhi járásban Rézbánya és Vaskóh községekben van népkönyvtár, a többi községekben nincs rá szükség, mert nem tudnak olvasni.

A tenkei járásban egy két község kivételével szintén nincs szükség könyvtárra. Székelyteleken és Kocsuban van ugyan könyvtár, de nem használja senki sem, mert nem tudnak írni olvasni.

A beéli járás 33 községe közül 21 ben nem kívánják a könyvtár felállítását. Az élesdi járásban nincs szükség népkönyvtárra Csanáros, Ponor, Beznye, Feketető, Brátka, Nagybárd, Kisbárd és Tötös községekben.

A derecskei járásban egyedül Konyáron nincs népkönyvtár, ide kérnek is egyet felállítani.

A belényesi járásban 6 községben van könyvtár a többibe nem kell, mert nem tudnak olvasni az emberek.

Ilyen a megye képe. Tehát vissza csak jó urak a könyvtárakkal. Előbb iskolákat adjunk a népnek, aztán majd évtizedek múlva lehet beszélni arról a dolgról is.

Lesz-e repülőverseny Nagyváradon.

Lipscher augusztus elsején akarja a repülő versenyt megtartani.

Egyszerre két ajánlkozó is került, akik repülő versenyt szándékoztak Nagyváradon rendezni, a kitűzött napok eltelték, anélkül, hogy Nagyvárad közönségének alkalmat lett volna látni a technika legújabb vívmányát.

A szomszédos Kolozsvárott már hetekkel ezelőtt bemutattak különféle bi- és monoplánok-

kat, de az ott szereplő aviatikusok elutaztak külföldi versenyekre.

Ilyen körülmények között Nagyvárad város tanácsa a korábban megadott engedélyeket visszavonta és pedig Lipscher párisi impresszáriótól azért, mert július 16. és 17-én nem tartotta meg a repülő versenyt, a kolozsvári máv. menetjegyirodától, viszont azért, mert sem határidőt, sem programot nem jelentett be idejében.

Még egy másik konfliktus is került ebből az ügyből.

Mikor már Lipschernek megadta a város július 16. és 17-re az engedélyt a versenyre, a kolozsvári máv. menetjegyiroda is jelentkezett ugyanerre a két napra, de a tanács értesítette, hogy ezeken a napokon már nem lehet, mert Lipscher kapta meg az engedélyt.

A kolozsvári menetjegyiroda ezért perrel fenyegette meg Nagyvárad városát, ha 900 korona költségét meg nem téríti, mert már előleget adott két aviatikusnak a nagyváradai versenyre.

Ugy látszik, hogy ha későbbben is, mégis csak lesz Nagyváradon repülőverseny.

Lipscher Párisból levelet intézett Nagyvárad városához, amely szerint meglepte az a hír, hogy tőle az engedélyt vissza vonta a tanács. Július 16. és 17-én azért nem lehetett volna a repülőversenyt megtartani, mert ezeken a napokon Nagyváradon szeles és borult volt az idő.

A repülőversenyt augusztus hó 1 ső felében megtartja Nagyváradon.

Fejtegeti továbbá, hogy egy repülőgéppel a repülést bárki engedély nélkül is bemutathatja, továbbá, ha arra olyan iparigazolványa van, mint pl. a cirkuszoknak, s a közbiztonsági és közrend tekintetében a szabályoknak eleget tesz és a más vagyont nem veszélyezteti, tanácsi engedély nem kell. Lipscher ezeknek eleget tesz, sőt még 2500 korona biztosítékot nyújt s a rendőrség felügyeleteért fizet.

Kéri a városi tanácsot, hogy véleményét tudassa, mert a repülőgépeket már a vasútra felad a.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Július 24. d. e. 10 órakar Szigligeti társaság közgyűlése a városháza tanácstermében.

* **A főispán elutazott.** *Hlatky* Endre Nagyvárad város főispánja párnapi tartózkodásra családjával a kisküküllőmegyei Sövényfalvára utazott.

* **Uj lelkész Biharon.** Egy hónappal ezelőtt halt meg a bihari róm. kath. hitközségnek hosszú évtizedeken át derék plébánosa *Fejér* Nándor tb. kanonok, ki több, mint száz ezer koronáról intézkedő végrendeletében is oly szépen gondoskodott hitközségéről, sok és nagy hagyományok után a bihari szegény iskolások alapját téve általános örökösévé. *Fetsler* Antal felsz. püspök, káptalani helynök tegnap intézkedett a bihari plebánia betöltéséről s *Szentkirályi* Zoltán volt országgyűlési képviselő és eddig görögöni lelkészt nevezte ki a bihar. plebánia adminisztrátorává. Az új lelkész a jövő hét végén veszi át hivatalát a kerület esperesének *Trenhauser* József csatári plebánosnak közvetítésével.

* **A debrecen-nagyvárad vasút építése.** A debrecen-nagyvárad helyi érdekű vasút támogatása céljából Nagyvárad városa 50000 koronát szavazott meg olyképen, hogy ezen összegnek megfelelő elsőbbségi részvényt jegyez a város. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta. A vasút építését már meg is kezdték s valószínűleg a jövő évben adják át a forgalomnak.

* **Napközi otthonok felállítása.** A nagyvárad állami elemi iskolák tantestülete közös tanácskozásának megállapodásából előterjesztést nyújtott be Nagyvárad városához, amelyben javasolják és kéri, hogy mindkét állami iskolai csoport mellé állítasson fel a város napközi otthonot. Egy-egy iskola csoportnál két terem használtatnék fel e célra, tehát összesen 4 tanítónő kellene, évi 600—600 korona díjjal s az iskolaigazgatók az ellenőrzésért 200—200 koronával díjaztatnának.

* **Meghalt Zrinyi Miklósné.** Szabadkáról írják: Nagyevü halottat kísért a temetőbe Szabadka közönsége tegnap. Zrinyi Miklósné a neve, s néhány év óta özvegy. Férje Zrinyi Miklós, egyenes ágon leszármazottja volt Szigetvár halhatatlan védelmezőjének, a nagy Zrinyi Miklósnak.

* **Álhir.** Tegnap elterjedt a városban, hogy *Csák* Máté olaszii ref. lelkész a Szent-László-téren birtelen összeesett és meghalt. A hír azonban — hál Isten — valótlannak bizonyult. *Csák* Máté tegnap este már a Fő-utcán sétált és így élő cáfolatát adta a róla elterjedt álhíreknek. Az egészről csak annyi igaz, hogy *Olaszi* tiszteletben álló ref. lelkésze tegnap délelőtt a piacon gyümölcsöt vásárolt és közben erős szédülés fogta el, úgy, hogy kicsit hivatott és azon ment haza. Mire hazaért azonban, már nem volt semmi baja.

* **A Jókai utca meghosszabbítása.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága május havi közgyűlésén elhatározta a Jókai utca meghosszabbítását a Szabadság utcáig, ha az érdekelt tulajdonosok az utcanyitáshoz szükséges területeket díjtalanul és tehermentesen bocsájtják a város rendelkezésére s a gyalogjárók viselésére magukat, a szabályrendelet értelmében kötelezik. A közgyűlés ezen határozatát *Weisz* Lajos törvényhatósági tag megfeleltette. A belügyminiszter a felebezés elutasításával, a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

* **Az iparos ifjak műkedvelő előadása.** A nagyvárad ipartestületi ifjuság önképzőkörre, mint az előző években, most is műkedvelői színelőadásra készül s a »Tatárjárás« t szándékozik előadni. Két estén, augusztus 20. és 21-én lenne a műkedvelői előadás s előtte augusztus 16—19 napokon a főpróbák. Erre a hat estére kérte az önképzőkör a várostól a Szigligeti színházat és a díszleteket, de a tanács a kérelmet elutasította. Az egyet elacskósága most újabb kérelmet adott be a tanácshoz, amelyben hivatkozik arra, hogy az egyesület ezuttal 30 éves fennállását akarja megünnepleni a műkedvelői előadással.

* **Elütött kisleány.** Tegnap délelőtt Malom-utca és Gyár-utca keresztezésénél egy kocsit elütötte *Móczán* Juliska két és fél éves kisleánykát s aztán tovább ment. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy *Molnár* János 23 éves kenyérkihordó ütötte el a kisleánykát a kocsijával. *Molnár* János az esetet úgy adja elő, hogy a Gyár- és a Malom-utcák keresztezésénél lassu ügetésben hajtott s nem vette észre, hogy az előzőleg járdán álló két kis leányka közvetlen a lovak előtt lelépett a járdáról. Amidőn a kisleányokat a ló előtt észrevette, rájuk kiáltott s a ló száját félre rántotta. A kisleányok azonban, ahelyett, hogy visszaugrottak volna, megijedtek s a nagyobbik kisleány ijedtében meglökte *Móczán* Juliskát, aki a lökés következtében a kocsinak esett, amely aztán elütötte. A kisleány eleste után a nagyobbik elszaladt, *Molnár* János pedig le szállott a kocsiról, miután nem tudta, hogy az elütött kisleány kié és letette a járdá szélére és tovább ment. A kisleánykát beszállították a gyermekkórházba, a rendőrség pedig a nyomozást tovább folytatja.

* **Találtak:** egy kas méhet. Igazolt tulajdonosra jelentkezzen a rendőrkapitányi hivatal kihágási ügyosztályánál, mert ha 8 nap alatt nem jelentkezik, a kas méhet árverésen fogják eladni.

* **A napszurás áldozata.** Ókány községben tegnap délelőtt Villik Imre aratómunkás napszurás következtében meghalt.

* **Elgázolta a gyorsvonat.** Tegnap délután fél 4 órakor a Kolozsvár felől jövő gyorsvonat Mezőtelegd és Szakadát között elgázolt egy 16 évesnek látszó román pásztorfiút. A fiu kilétét még eddig nem sikerült megállapítani. Az esetről értesítették a nagyváradi kir. ügyészséget, mely elrendelte a vizsgálatot és az elgázolt fiu felboncolását. Ugyancsak a vizsgálat fogja kideríteni, hogy öngyilkosság-e vagy pedig vigyázatlanság okozta a pásztorfiu halálát.

x **Dudek-utcában eladó három háztelek.** Értekezhetni *Oláry I. cégnél* Nagyvárad, Rákóczi-ut 276—7.

* **Borsalino,** Pichler és angol *kalap* tavaszi újdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legelegásabb budapesti és *amerikai cipők* kaphatók. 40

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklő, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű *Wolfram*-négőt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki *nem akar* nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfram* égő 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

Friedländer I. Izsó
angol divat-szabó
Nagyvárad, Szt János-utca.

x x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében július hó 23., 24., 25. és 26-án a következő pompás mozgófényképek lesznek bemutatva: 1. Önfeláldozó testvér. 2. Roos-velt Egyiptomban. 3. Dilettáns detektiv. 4. Szökött katoná. 5. Banán termelés. 6. Gyermek kalandok. 7. Virágzó gyümölcsfák. 8. Üstökös a láthatáron. Belépti díj nincs, kezdete este 9 órakor. Kötöny italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Örléi* kávéház tulajdonosok.

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kintúntó oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányaiából. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

Orth János holtta nyilvánítása.

Mióta Orth János holtta nyilvánítása iránt megindult a hivatalos eljárás, folyton szaporodnak a legendák az egykori Habsburg főherceg életéről. E legendákat cáfolja most meg egy nyilatkozatában Bachrach József kormánytanácsos, aki Orth János unokabátyjának, József Ferdinánd főherceg nevében a holtta-nyilvánítási eljárást megindította. Az ügyvéd a következő adatokkal bizonyítja Orth Jánosnak és kíséretének pusztulását:

A Santa Margareta hajó, melyen Orth János és kísérete volt, 1890. július 20. és 21-ike közötti éjjelen áldozata lett annak az óriási

viharnak, melyhez hasonlóra a tenzerészek egyáltalán nem emlékeznek. Lehetetlen, hogy egy hajó, melynek legénysége különben is gyenge volt, kiállotta volna ezt a vihart. Huszonharmadikára várták a hajót a valparaisói kikötőbe. A hajó nem érkezett meg és a tengerészeti hatóságok azonnal a legszélesebb körű nyomozást indították felkutatására. Kereséskor a hajót az argentinai és chilei partokon, felkutatott huszonkilenc kikötőt, bejárták a nyílt tengert, expedíciókat küldtek ki partvidékekre, de sehol semmi nyomra nem akadtak.

Harminc ember volt a Santa Margaretán. Lehetetlennek tartja az ügyvéd, hogyha ezek közül valamelyik is életben maradt volna, ne értesítette volna hozzátartozóit. A legénység legnagyobb része olasz és dalmát volt és az olasz és dalmát hatóságok éveken keresztül hiába keresték őket. Mind az bizonyossá teszi, hogy Orth János hajója husz évvel ezelőtt mindenestől elpusztult az óriási tengeri viharban.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: Az anyós. Újdonság. Itt először. Vasárnap: Romeo és Julia. Este: Tót leány. Pálmay Ilka második felléptével:

Hétfőn: Az édes teher.

Kedden: Pillangó kisasszony. Szenes legény, szenes leány. Pálmay Ilka utolsó felléptével.

Pálmay Ilka Nagyváradon. Modern darabban, az Elvált asszonyban lépett fel tegnap este Pálmay Ilka először Nagyváradon. Zsufolásig megtelt a nyári szinkör s volt természetesen taps bőven, de nekünk az az impressiónk, hogy ezek a — föltétlenül megérdemelt — tapsok inkább a multnak szóltak. Annak aranygőg, diadalokkal teli multnak, amikor Pálma, Ilka a magyar operett színpadnak főkelő, egyre jobban ragyogó csillaga volt s a mikor kitörhetlenül szép lapokat irt bele a magyar színészet történetébe. Szép idők, dicsőséges idők, annyi év elteltével is jól esik vissza emlékezni rájuk, hiszen még az emlékek is szebb, mint sok, most főkelő csillagnak a jelene. Ma is sok emlékeztet Pálmay Ilkánál a régi diadalokra; rutinja ma is párját ritkítja. A közönség mindent figyelembe véve, meleg szeretettel fogadta Pálmay Ilkát.

Bemutató a színikörben. Szombaton este érdekes bemutató lesz a nyári szinkörben. Az anyós című három felvonásos darab kerül színre Nagyváradon először. Vidám és fonák helyzetek adják meg a kacagtató darab tárgyát amely kétségkívül pompásan fog beilleszkedni a nyári színház eleven műsorába.

Romeo és Julia. Vasárnap délután Shakespeare gyönyörű drámája Romeo és Julia kerül színre a nyári szinkörben. Az előadás, amelyre mérsékelt áru jegyeket bocsájtanak ki, fél 4 órakor kezdődik.

Pálmay Ilka fellépései. Pálmay Ilka vasárnap este egy régi jó darabban, a »Tót leány«-ban lép föl, kedden pedig »Pillangó kisasszony«-t személyesíti. Mindkét szerepéhez éveken át aratott, sok-sok siker emléke fűződik. Ugyancsak kedden este még a »Szenes legény, szenes leány«-ban is föllép Pálmay Ilka, akinek az ünneplésére előreláthatólag ezuttal is telt házak gyűlnek össze.

IRODALOM.

Supplementum ad opus: Florilegium proverbiorum universae latinitatis.

Proverbia, proverbiales sententiae gnomaeque classicae, mediae et infimae latinitatis. Collegit dr. Eduardus Margalits, professor universitatis Budapestinensis. Budapest. — Megrendelhető Zomborban a szerzőnél. Ára 4 korona.

Margalits dr. nagy szorgalommal és legnagyobb elismerésünkre méltó kitartással összegyűjtötte a klasszikus, a középkori latinságnak közmondásait, axiomáit, guómaít s ezen még 1895-ban megjelent nagy munkájához most egy 300 oldalas pótkötetet szerkesztett. Nem akarunk itt a közmondások etnográfiai, etikai jelentőségéről hosszasan írni. De ha ezt a rengeteg összegyűjtött anyagot csak futólag átnézzük is, az emberi érzések és gondolatok legkomolyabbjaitól a legnem komolyabbakig minden állapotra találunk egy-egy megvillanó szellemi sziporkát. Ha pedig meggondoljuk, mi a latin régmúltja, multja és jelene az európai népek szellemi világában, rögtön megértjük, micsoda nagyértékű tanulságokat vonhatunk le az összegyűjtött közmondásokból nemcsak általános emberi, etikai szempontból hanem etnográfiaiból is. Ez az összegyűjtött nagy szellemi kincs forrásmunka lesz annak a számára, aki a közmondásokkal egyszer már csakugyan tudományosan foglalkozva, belőlük nem fölületes, hanem komoly eredményeket fognak megállapítani. Tekintettel arra, hogy ez a gyűjtemény jóformán az egész Európa szellemi részletéből merit, igen szerencsés kezdete lehetne az összehasonlító közmondás tudománynak is. Ajánljuk legmelegebben minden latinul értő embernek, mert mint olvasmány is alkalmas arra, hogy egy-két igazán derült percet szerezzen a vele jó lélekkel foglalkozóknak.

A Szigligeti-Társaság közgyűlése.

A Szigligeti-Társaság elnöksége újabb vasárnapra, a hó 24-én, délelőtt 10 órára a városháza tanácstermébe hívja össze a közgyűlést. A társaság erre vonatkozólag a következő meghívót bocsátotta közre:

A Szigligeti-Társaság évi közgyűlését ez évi július hó 24-én, délelőtt 10 órakor tarja meg a város székhelyének tanácstermében, amelyre a társaság tagjait tisztelettel meghívjuk, azzal a megjegyzéssel, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében, tekintet nélkül a jelenlevők számára, határozatképes leend. A közgyűlés tárgyai: 1. A tőltikár évi jelentése. 2. A mult évi zárszámadások előterjesztése. 3. A folyó évi költségvetés megállapítása. 4. A választmány kiegészítése. 5. Esetleges indítványok, melyek az alapszabályok szerint a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökséghez beküldendők. Nagyvárad, 1910 július hó 15-én. Rádl Ödön elnök, Sis Ede tőltikár.

TANÜGY.

Iskolai értesítők.

IV.

A nagyváradi róm. kath. elemi iskola értesítője.

Gyászkerettel kezdődik az újvárosi róm. kath. elemi iskola beszámolója az elmúlt tanévről. Bérczy János, az iskola elhunyt tanítóját, aki negyven évig működött a népnevelő nagyhivatásu, de rögzös pályáján, parentájja elkegyeletes sorokban Bérczy János valóban mintatanító volt, aki folyton lépést tartott a korrallal, s mindig a modern eszmék színvonalán tudta magát tartani. Dr. Vucskics Gyula igazgató az elhunyt minden többi volt tanítványai hálájának is adott kifejezést a Bérczy Jánosról

irt megemlékezésben, igaz képét adván annak az oly sokak által őszintén megsíratott férfiak.

Az iskola nemcsak tanít, hanem nevel is. Ezt a célt tartotta szem előtt az újvárosi kath. iskola, mikor nevelési rendszerét az egyedül helyes alapra, a vallás erkölcsi alapra építette. A fogékony gyermeki lélekbe belecsepegtették a vallásosság mélyes emberi érzését. A tanítás eredménye is igen szép, amennyiben 189 növendék közül 19 kitünő, 34 jeles, 52 jó, 37 elégséges és csak 20 elégtelen előmeneteli akadt.

Ami pedig elemi iskolánál nem mindennapi dolog: az iskolának 1905 óta ijtusági könyvtára is van, melyből 102 tanuló 1350 drb könyvet vitt ki évköben olvasásra.

A 189 tanuló közül róm. kath. 170, gör. kath. 4, gör. kel. 6, ref. 9. Egy oláh kivételével mind magyar.

TÁVIRATOK

A trónörökös tüzet oltott.

Insbruck, július 22. Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki családjával a tiroli Toblachban nyaral, a napokban mint tüzoltó szerepelt. A Toblach közelében levő Aufkirchen-községben a villám becsapott egy házba és felgyújtotta azt. A trónörökös, aki automobiljában éppen arra felé tett kirándulást, azonnal az égő házhoz sietett, melyet már nagy tömeg vett körül. Minthogy a háztulajdonos nem volt otthon, a trónörökös maga vezette a mentési munkákat, a közeli Niederdorf-községből a helyőrség egy századát kirendelte az égő házhoz. Ő maga ott állt a ház körül, buzdította az embereket és jegyzőkönyvébe írta, akik kitüntették magukat és megígérte, hogy ezek külön jutalomban fognak részesülni.

Riadó a görög fővárosban.

Athén, július 22. Pontban éjfélkor riadót fújtak minden kaszárnyában s fellármázták vele Athén lakosságát. Leirhatatlan rémület keletkezett. A legfantasztikusabb hírek jártak szájról-szájra, annál is inkább, mert köz tudomásu, hogy a király elhalasztotta Aix les Bainsbe való utazását, jóllehet a kiállott izgalom után nagy szüksége volna pihenésre. Akadtak a kik azt híresztelték, hogy lázadás tört ki. Csak reggelre derült ki a riadó oka. Tatoiban, a királyi család nyaralóhelyén, kigyuladt az erdő és veszedelemben volt a király kastélya és vadaskertje. A fellármázott katonaságot Tatoiba vitték tüzet oltani.

Szökni szeretne Abdul Hamid.

Szaloniki, július 22. Megint hire futott, hogy a fogoly exszultán menekülni akar az alatin nyaralóból, amely neki börtöne élete fogytáig. A kormány elrendelte, hogy erősítsék meg az őrséget. A fővárosból újabb katonaság érkezett, huszonöt katona, öt tiszt vezetésével.

Gyilkosság a vasuti kocsiban.

Berlin, július 22. A berlini körvasut egy kocsijában kirabolták és meggyilkolták Thiele Henrik 36 éves kőművest. A boldogtalan embert elnyomta az álom s így könnyen bánhatott el vele a rablógyilkos. Leszurta, zsebeit kiforgatta és a holttestet kidobta az ablakon. Egy vasuti őr vette észre a véres tetemet a töltésen.

Igazságszolgáltatás.

»Le a csuhásokkal« — izgatás. A szocialista körmenetek alkalmával gyakran olyan táblákat is használnak a papság elleni vakgyűlöletük kifejezéséül és a tömegek izgatására, amelyekben »Le a csuhásokkal« »Le a népbuító csuhásokkal« feliratok vannak. — A jövőben azonban aligha fogják az izgatás ezen módját alkalmazni, mivel a Curia kimondotta, hogy »Aki gyűlölközten ezen felirattal »Le a csuhásokkal« táblát visz: a papi osztály elleni izgatást követi el.« — Ujvidéken még 1908. év március 15-én tartott szocialista népgyűlésen »Le a népbuító csuhásokkal« feliratu táblát vittek, ami arra izgatta a tömeget, hogy az ékes jelszavakat ordíták. Ezért az elsőfoku bíróság a büntetőtörvénykönyv 172. §-ának 2. bekezdésében bűnösnek mondotta ki. — A szegedi kir. ítélőtábla a vádlott államfogház büntetését 14 napra felemelte, a következő indokoltól: Az a menet, amelyben vádlott a bűnjelkényt lefoglalt táblát vitte, nagyobb részt munkásokból állott s a gyűlékezés helye is a Munkás-Othon volt, sőt annak rendezői és vezetői is munkások voltak. Vádlott tehát az elsőfoku bírósági ítéletben megállapított azzal a cselekményével, hogy a menetben a »Le a népbuító csuhásokkal« feliratu táblát vitte, a munkásosztályt izgatta a papi osztály ellen. Vádlottnak ez a cselekménye a btk. 172. szakaszának 2. bekezdése szerinti minősített izgatást képez, az elsőfoku bíróság ítéletében felhozottak mellett, a felebbezésben felhozottakra tekintettel még azért is, mert köz tudomásu, hogy a munkásosztály a »csuhások« alatt a papi osztályt érti, mert az osztály fogalma az egy foglalkozásu, vagy egy nyelvű, egy vallásu egyének csoportját jelent; mert továbbá a büntetőtörvénykönyv 172. szakaszának 2. bekezdésében meghatározott izgatás fogalmához egyenes felhívás nem szükséges, hanem az, hogy vádlott szavai, tettei alkalmasak legyenek valamely osztályhoz tartozó egyének gyűléstének felkeltésére egy másik osztály tagjai ellen. Hogy pedig a vádlottnak tette erre alkalmas volt, igazolja az a körülmény is, hogy a csoport tagjai a táblára írott s kétségtelenül a gyűléstet indító szavakat kiabálták, mert végül az izgatásra irányuló szándék vádlottnak abban a bizonyított magatartásában nyilvánul meg, hogy az ellenőrző rendőri közeg előtt a táblát elrejtette, így tehát feliratának tartalmát kétségkívül ismerte, később a körülötte csoportosuló figyelmét a tábla fentartásával annak feliratára hívta fel és azt a rendőrkapitány felhívása d. cára eltávolítani nem akarta. A kir. Kuria a kir. tábla határozatát helybenhagyta.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara közleményei. A m. kir. nagyváradai honvédhadapródiskola parancsnokság, a nevezet hadapródiskola részére az 1910 évi október hó 1-től 1911. évi szeptember hó 30. napjáig terjedő idő alatt szükséges 3000—4000 métermázsza petrozsényi darabos szén, 120—140 m. puha (fenyő) gyujtófa és 300—400 m. kemény bükk, vagy cser; tűzifa szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1910. augusztus hó 24. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a hadapródiskola kezelő irodájában megtekinthetők. Az érdekeltek tudomására adjuk, hogy a huszti koronavárosi közbirtokosság, a huszti vasuti állomástól 2—7 kilométerre eső erdejében, mintegy 1127 k. hold területen tövön található gyökön kibélyegzett 81,131 törzsből álló tölgyfa készletre pályázatot hirdet. A pályázatra vonatkozó eladási és szerződési feltételek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8—d. u. 2 óráig megtekinthetők. Nagyvárad, 1910. július hó 19. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara. Huzella Gyula kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

NYILTTÉR.

BUTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

73

A halszagot hamar ki tudta magyarázni valami nedves anyagok időszerűsége miatt megújuló loccsanásból egy táblára, melyre a vendégek látogatók elé a halakat fektették. Rózsika helyzetét azonnal fölfogta. A halásusok városrésztében volt, a forradalom központján, mint bennlakó fogoly s tán áldozat Bouffion mámi házában.

Alig volt ideje helyzetét elgondolni, midőn nehéz lépteket hallott a garádcson, az aító kinyit s egy regeteg alak toladott be a sötétségbe, lassan lépdelve, mintha roppant óvatossá akarna lenni, akár egy elefánt, mely a tért tapogatja, amelyen át kell mennie.

— Jobban érzed magadat, szépecském? kérdé a hang, melytől Rózsika annyira felt, mi alatt Bouffion mámi kinyitott egy táblát, hogy több világosságot vessen betegére. Kisasszonykám, biz azt hittem, hogy magának már egészen vége van, mikor ide hoztam. »Hát, mint egy hering!« mondok magamban, mikor a vállamról letettem az áruló asztalra és leöntöttem hideg vízzel, mint egy het s halat. Hát biz a sansculottok keresztül mehettek rajtad dühös rohanásuk hevében. Nagyszerű rohamot csináltak a gazemberek, csak hogy hátrafelél! »Szálljatok szembe!« kiált a gróf, azzal a gúnyos hangjával »vagy fusson kiki a hogy tud!« S bizony nem is kívántak őt egyebet. Eh! a férfiak mind gyávák. Ugy-e?

— Ő hozott engem ide a vállán! rebegé Rózsika. Ez igen jó tett volt öntől! Egész szivemből köszönetet mondok, asszonyom, és Péter is köszönetet fog mondani.

— Hivjál mámikádnak, kis galambkám — szólt a halásus asszony. — Hivjál anyádnak, az jól esik nekem; hát hiszen még az ucai suhanok, a szemétdomb kis patriotái is Vereskonty mámi néven ismernek engem. Megmondj-m, mikép arattam ezt a nevet? Mikor a nép Reveillont megégette in elfigie a saját háza előtt, mint áruló boltost és aristokratát, én, aki most magával beszélek, vezetem a mi vitéz asszonyainkat a támadásra. Egy gojyó megtalált a fejemen — itt; még megtapogathatja a forradását, érintse meg kicsikém, ne féljen. De Bouffion mámit nem lehetett megállítani egy

ilyen légycsípéssel. Engedtem a vért megaludni és betapasztani a sábet, míg barát és ellenem azt hitte, hogy veres sipka vagy veres konty van a f jemen. »Célozz az asszonyra a veres kontytyal!« kiálták a katonák. »Kövessétek az asszonyt a veres kontytyal!« felelt a nép; és Vereskonty máminak hinak most engem e városrészben a mai napig. Büszke vagyok-e rá? Nem. Az bolondság. Várjon küssé, még csak gyerekkjátékokat láttunk. De mondja csak, galambom, nem érez fájdalmat? nincs nagyon összezuva? Hívjal anyádnak, hogy elmulasszam a fájdalmadat és itt tarthassalak, míg főgyógyuisz s olyan eleven lész, mint egy tengeri lazac és olyan egészséges mint a csik!

Ámbár olyan durvának s kiálhat t'annak látszott és foghagyma-, hal- és pálinkaszag érzett rajta, mégis bizonyos gyöngédség volt e nő modorában, mely Rózsikát fölbátorítá, hogy egy kérdést intézzen hozzá, mely leginkább a szívének feküdt.

— Es Péter? — mormogá. Az én — az én társam, a ki gondot viselt rám? Hová lett Péter?

— Ehl hadd menjen ő az ördögökkel, — az a maga Pétrel mondhatom, hogy szép dolog egy fiatal embertől elhagyni egy lánykát ilyen veszedelemben. Maradjon nálam és legyen a lányom. Péternél jobb férjet szerzünk mi magának. A patriák színevirágából választshatsz magadnak egyet. Megálj csak! Már megvan. Féljhez fogsz menni Montybas polgártárhoz. Ő a mi grófunk — a nép grófja. Ez aztán a nagyszerű eszme! Holnap meg kell látnia téged, majdha a piros szín egy küssé visszatér az arcodba. Ma halavány és fáradt vagy, kétség kívül. Ide nézz! Most elhagylak pihenni, és akár felégethetik a halpiacot oda lenni, még sem engedem meg, hogy valaki telébresszen, mielőtt jól kiáudtad magadat. Hiszen a mi azt illeti, én is neveltem fel gyermekeket. Ha hinni tudám, hogy a szent szűz meghalja, kösönnet mondanék neki, hogy közülök egyik sem él, s nem lát mostani állapotomban.

Mikor az ajtó bezárult az asszony rengeteg alakja után, Rózsika esztelen rémülete által sarkalva, felugrott a pamagról, mint egy felriasztott vad, hogy menekül és után nézzen. Kitekintett az ablakból. A második emeleten volt, huzalánya a föld színe fölött. Megvizsgálta az ajtót, az vastag és erős volt s ki-vülű be volt zárva. Aztán megint lefeküdt és elgondolkozott helyzete fölött.

Erővel nyilván semmit nem lehetett elérni. Leleményességét kell igénybe vennie, biznia kell a véletlenben, mindenk fölött pedig időt kell nyernie. Miután a grófot oly hatásosnak ki tudta játszani, örültte tehetne volna a gondolat, hogy utóvégre is zsákmányául esik. Csodálkozott, vajjon emlékezik-e a gróf még reá. Lehetetlen. Régóta fel keletett hagynia az üldözéssel. Ez a borzadályos vén asszony csak a saját ésjárása után beszélt. Ám történiék, a minék történnie kell, el volt határozva, hogy a gróf őt ne találja itt. Noha a legrosszabbra kerül is a dolog, abban a pillanatban, amelyben ő belép a szobába, kész lesz kiuzrani az ablakon és sorsára bizni magát. Mit tett, hogy ezt a kegyetlen üldözötést vonta magára? Vétkeinek büntetése ez, vagy szépségét fizeti meg vele? Mennyire kívánta, bár rutnak született volna! Nem; de mégse! Még most se. Péter soha nem törődött volna egy rut nővel és természetesen a szép arc figyelmet, bámulást kelt, kellett n szépelgést csal az ki, mit egy jó nevelt lánynak elutasítani kell tudni.

Hát ez a furcsa háziasszonya, a ki büszke a Vereskonty mámi névre? Borzadály csak e névre s annak reitenetes történetére is gondolni. Azt képzelte, hogy maga előtt látja ezt a bátyaszerű alakot, acélszürke hajfonataival s vértől álcázott arcával. Rózsika behunyta szemét, mintha látományától szabadulni akart volna és mielőtt felnyitá, megint hallhatta a jagarádicsot recsegni ugyanazon súlyos lépések alatt, mint előbb, a kulcs megtördült az ajtóban s az öreg asszony megint belépett lábujhegyen lépdelve, hogy foglyának nyugalmit s zavartja. A leány alkalmazkodott az intéshez, s nagyokat lélegzett, mintha mély áombá volna

merülve és Vereskonty mámi visszavonult, látszólag nagyon megelégedve, előbb azonban Rózsika sötét hajának egy fűrjét telemelte a vánkorsról s azt enyhén ajkához nyomta.

Volt valami megható ezen gyöngédségben, s az azt követő sóhajban, valami, a mi a bűn, cédaság és kicsapongás tömegében aivó jobb természetéről tanuskodott. A togo'y pillanatnyi ösztönt érzett, hogy bizalmas barátjává tegye tömlőctartóját, de ezt elfojtá a főhangzó szavak hangja, melyek közül egyben, meglepetve, a Wolverinere ismert, ki alatt a boltban beszélgetett.

Rózsika azután lassan elhagyta fekhelyét, és egy nyilást vett észre, melyen át a boltba le láthatott, s mindent hallható. Vereskonty mámi egy palackkal és poharrakkal maga előtt, meztelen karokkal állt a bolt asztalánál, mintha egyaránt vásárlóit kiszolgálja s látogatóit megkínálni akarná.

— Csak egy kis kortyot — sürgette egy poharat megtöltve magának és egyet vendégének. Csak kóstolja meg polgár, a legjobb pálinka, a mit e városrészben kapni lehet. Lássa, itt a szabadság ügyéért! Ah, ez jót tesz az embernek, és megvigasztalja a gyomrot s felmelegíti a szívet. Ez bátorságot s bizalmat önt az emberbe és — és — megadja a patriota minden erényét.

(Folyt. köv.)

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, július 22.

A gabonatózsde.

50 kilogramonkint.

Buza októberre — — —	951
Rozs októberre — — —	707
Zab októberre — — —	720
Tengeri júliusra — — —	554

Irányzat: Szilárd megnyitás után elgyengült, forg. lenyegtelen.

Értéktőzsde.

Magyar hitel — — —	847.—
Oszták hitel — — —	670.50
4%-os koronajáradék — — —	92.10
Államvasut — — —	739.—
Jelzálogbank — — —	488.—
Leszámitoló bank — — —	571.—
Hazai Bank — — —	310.—
Kereskedelmi részv. — — —	738.50
Rimamurányi — — —	688.—

Salgótarjáni — — —	—
Közuti vasut — — —	724.—
Városi villamos — — —	376.—
Adria — — —	515.—

Irányzat: Kevés üzlet mellett tartott. Hazai Bank szilárd.

Dr. VUOSKIOS GYULA

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 13
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
** Csak ünnepek és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

13153—190. számhoz.

Arverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1910. évi Sp I. 218—9. számú végzésével dr. Ardó Alfréd ügyvéd által képviselt Révai Testvérek felperes részére alperes ellen 180 kor. 85 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 781 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az arverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Körös-oldal, Szöllőhegy utcai házban leendő megtartására.

Olesó jég!

Olesó jég!

Hirdetemény.

Nagyvárad város jeggyára az új sertésvásártéren, Össi mellett üzemét és a jég eladását megkezdte.

Elad és házhoz szállít teljesen átlátszó, levegőmentes, **kristály tiszta táblás jeget**

nagyban és kicsinyben táblánként **24 fillérért.**

Elfogad rendeléseket nagyobb mennyiségű jég szállítására is, helybeli és vidéki ipartelepnek és községek részére.

A jég eladási árai a lehető legjutányosabbak. Havibérlet egész és fél tábla jégre előjegyezhető.

Rendelések feladhatók: **Székely Ferencz** a jeggyár ügyvezető iroda főnökénél (Városi jeggyár, Össi-téren) ki minden irányban kellő felvilágosítással szolgál.

Tisztelettel

Nagyvárad város jeggyára.

Telefona 651.

334

Telefon 651.

Pontos kiszolgálás!

Pontos kiszolgálás!

határidőül 1910. év július hó 30. napján, délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik. Nagyvárad, 1910. évi július hó 14-ik napján.

Bakó Bálint
kir. bir. végrehajtó.

343

786—1910. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1909. évi V III. 772—9. számú végzésével dr. Kertész Ferenc ügyvéd által képviselt Klein Sándor felperes részére alperes ellen 116 kor. 06 fillér követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1642 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad város kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, s annak a felülfoglaltatott követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Szőlőhegyen (Körös olda) leendő megtartására határidőül 1910. évi július hó 23. napján délelőtt 10 és fél órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1910. évi július hó 11. napján.

345

Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola, melynek érettségi bizonyítványa egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogosít s melynek eddig végzett 778 növendéke elsőrendű kereskedői-, gyári-, bankári- és pénzügyi cégeknek, postai, távírdai-, vasuti-, pénzügyi-, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást,

1910. évi szeptember hó 1-én nyitja meg 23-ik évfolyamát.

Az intézetet az 1909—1910 iki tanévben 253 tanuló látogatta, köztük 150 vidéki. Vidéki tanulók Dénes Pál igazgatása alatt álló, a magas kormány által engedélyezett és az iskolát fenntartó testület közvetlen felügyelete és ellenőrzése alatt álló internátusban nyerhetnek elhelyezést.

Az 1910—1911-iki iskolai évre a szabályszerű beiratások még július és augusztus hónapokban hétfő, szerda és péntek napjain délelőtt 9—12 ig eszközölhetnek.

A beiratásoknak szeptemberre való halasztása a szülőkre és tanulókra azon veszéllyel jár, hogy tömeges jelentkezések folytán egyik-másik osztálynak netán szükségessé váló párhuzamosítása részint berendezett tanterem, részint elégséges tanerők hiányában szeptemberben már keresztülvihető nem lévén, az akkor jelentkezők felvehetőek nem lesznek; míg a párhuzamosítás szeptemberre eszközölhető akkor, ha annak szüksége már július első napjaiban mutatkoznék. Szeptemberben csak akkor vétetnek fel tanulók, ha a szabályszerű létszám be nem tett. Minden egyéb tudnivalóról »Tájékoztatónk« ad bő felvilágosítást, amelyet levelező lapon nyilvánított kívánatra az iskola-igazgató (lakik az iskolaépületben, Deák Ferencz utca 3.) azonnal megküld.

Nagy-Várad, 1910. évi július hóban.

Reismann Mór,
a fenntartó-testület elnöke.

332

Dr. Hoványi Géza,
iskolabizottsági elnök.

A szépség ápolása a meleg évadban!

Különösen fontos!

Különösen fontos!

A Corsini-féle „Eau de Florence“

itt is mint egyedüli pipereszer bizonyult. Mint szépség ápoló szer a bőr szépítésén kívül a szervezetre igen jó hatással bír, mert a legnagyobb forróságban is elmulaszt és meggátol minden izzadásképződést és tisztítja a porusokat. Használata a mellett nagyon egyszerű: egy pár cseppet a székendőre csepepítve, a bőrt gyöngén bedörzsöljük. A mosdó, valamint a fürdővizben is nagyon kellemes.

Kapható minden e szakmába vágó üzletben. — The Corsini Parfümery Company Barden & Comp. Wien VI. Stumpergasse 47.

„ANNA“-bál a Püspök-fürdőben.

Folyó hó 26-án, kedden igen nagyszabásu fényes

ANNA-bált

rendezünk, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk.

A Rendezőség.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage. Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok kárban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel 46

Benedek Ferencz

Biharfüred.

A vadregényes szépségű bihari havason 1069 méterre a tengerszint felett.

Vasuti állomása Belényes, a honnan gondozott gyönyörű ut vezet a fürdőhelyre.

Főszezon július 1-től augusztus 31-ig. Utószezon szeptember 1-étől 15-ig.

Rendkívül gyógyhatás a légzőszervek betegségeinél; az anyagcsere fokozása. Étvágyat emeli, álmatlanságot megszünteti.

Kellemes vendégszobák 2 koronától fölfelé.

Naplótkelés 5 korona, gyermekek és cselédek 2 korona 50 fillér.

Fürdőárak mérsékeltek.

Kivánatra prospektust küld az igazgatóság.

A REKLÁM

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál
BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. s.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12-06.

553-910. sz. M. csékei járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye m. csékei járáshoz tartozó tasádfői körjegyzőségben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, akik ezen 1000 kor. törzsfizetéssel s 100 korona napidij átalánnyal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.c. 6., illetve 1900. évi XX. t.c. 3 §-ában megkivánt minősítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi július hó 31-ig hozzám nyujtsák be.

A választás f. évi aug. hó 2-ik napján d. e 10 órakor fog a tasádfői körjegyzői irodában megtartatni.

M.-Cséke, 1910. július 18.

341

Dr. Halász Elemér,
főszolgabíró.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék **megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kevesebb áron adunk.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek,** fényképező-lámpák, valamint **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

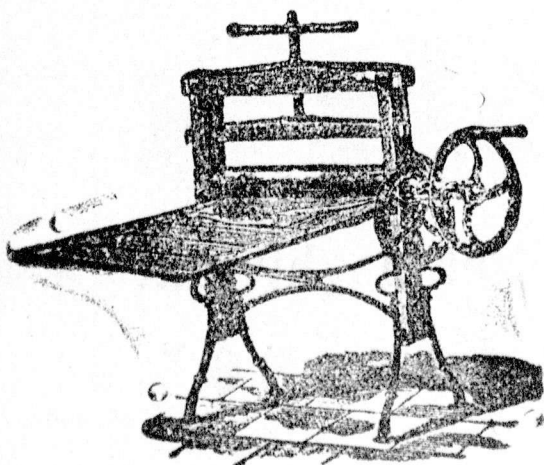
Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.
Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Jégszekrények legújabb szerkezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és

facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

